

CANVIAR LA MIRADA PER FER VALER ELS DRETS

SÍLVIA TORRALBA

Equip de Comunicació d'Arrels Fundació, Barcelona

Imagina que la teva vida està formada per fils que t'aguanten. Un fil significa la teva salut, un altre, la formació, la família, la feina... De sobte, un fil es trenca, però no passa res perquè la resta t'aguanten. Passa el temps i la situació no millora; es trenca un altre fil i la teranyina que conformen cada cop és més feble. I un dia, no saps com ni perquè, acabes vivint al carrer.

Els motius són molts: una crisi econòmica, uns serveis socials febles o rígids, la discriminació que es pot patir per motiu de la procedència, un trencament familiar, la mort d'una persona estimada, una salut fràgil...

A Catalunya no sabem exactament a quantes persones se'ls han trencat els fils i viuen al carrer. Les últimes xifres públiques són de l'any 2016, quan l'Agència Catalana de l'Habitatge va posar sobre la taula l'existència de gairebé 48.500 casos de mal allotjament a tot Catalunya; d'aquests, 5.433 es referien a persones que viuen al ras o en refugis de baixa exigència. La informació, però, se centrava només en casos atesos pels serveis públics i, com es referia a dades de l'any 2014, ha quedat desactualitzada. El fet de no saber exactament quantes persones dormen al carrer impedeix traçar alternatives eficaces i té una conseqüència més: quan vius al carrer ets invisible.

Si no tens documentació només pots anar al metge d'urgències, perds la intimitat, vius en tensió perquè pots patir violència, passes fred i a l'estiu pots patir insolacions... Tampoc tens ingressos suficients i encara menys una llar. Els teus fils han caigut i, amb ells, els teus drets: a l'habitatge, a sentir-te protegit, a estar empadronat, a tenir suport de serveis socials, a viure. Perquè, de mitjana, una persona sense llar viu 20 anys menys que la resta de ciutadans i ciutadanes.

A Arrels acompanyem des de fa 30 anys persones sense llar. La nostra acció amb les persones se centra a Barcelona i, en aquest temps, n'hem atès unes 11.500. Una de les nostres responsabilitats és fer valer els drets de les persones que viuen al carrer o que hi han viscut, treballant amb altres organitzacions i incidint en les administracions. Però, sobretot, buscant la ciutadania com a aliada contra el sensellarisme.

Cada dia s'adrecen a nosaltres un munt de persones que han vist algú vivint al carrer i que, preocupades, ens pregunten què poden fer. Les persones que nosaltres coneixem ens expliquen que, quan vivien al carrer, agraiïen que algú se'ls acostés a xerrar o els digués bon dia perquè és una manera de fer-les visibles. També es pot avisar a serveis socials i organitzacions que treballin amb persones sense llar. A Arrels, per exemple, hem creat l'aplicació Arrels Localitzador perquè la ciutadania ens pugui avisar. Una altra opció és estar atents i atentes als fils de les persones que ens envolten i ens estimem.

Aconseguir que una persona deixi de viure al carrer no es fa de la nit al dia. Tampoc és un tema policial i requereix polítiques socials preventives, accions a favor de l'habitatge digne i a preu assequible, etc.

El punt clau, però, és canviar la mirada i trencar els mites i prejudicis que encara existeixen. Segur que les persones sense llar no volen res? Que una persona que dorm al carrer rebutgi anar a un alberg o a un menjador no significa que no vulgui res. Reconstruir la confiança costa molt i sovint passa que l'ajuda que s'ofereix no té en compte què necessita la persona i tampoc li garanteix deixar de viure al carrer.

Segur que són incíviques i alcohòliques? Quan tens una llar tens protecció però viure al carrer significa estat exposat a violència física i verbal i a situacions de conflicte. En el cas de l'alcohol, hauríem de parlar de malalties i pensar que no són l'última causa per arribar a viure al carrer. De fet, hi ha persones que comencen a beure per deixar de passar fred o no pensar que les poden agredir.

Aquest canvi de mirada hauria de portar a intentar donar resposta des de cada municipi, per comptar amb recursos suficients i flexibles perquè les persones no hagin de marxar a una ciutat més gran.

Imagina que als nostres carrers ningú es veu obligat a viure al carrer. I ara, deixem d'imaginar-ho i comencem a fer-ho realitat.

#ningúdormintalcarrer

#nadedurmiendoenlcalalle

#nobodysleepingonthestreet